

Nr. 13362 / 29.10.2021

Site,

Către

UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL NEAMȚ

Ref.: Oferta de CDS PENTRU ANUL ȘCOLAR 2022-2023

Vă transmitem, spre informare și aplicare, *Procedura operațională revizuită privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii în anul școlar 2022-2023.*

**INSPECTOR ȘCOLAR GENERAL,
Prof. Mihai OBREJA**

**Inspector Școlar General Adjunct,
Prof. Cătălin BĂLTĂTESCU**

**Inspector școlar,
Prof. Elena MORARIU**

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programeelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1 Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

Nr. 13054 din 27.10.2021
Aprobat în CA al ISJ Neamț din data de 27.10.2021

1. Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea și aprobarea ediției, sau după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale

	Elemente privind responsabilii/ operațiunea	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1.1.	Elaborat	Elena Morariu Ioan Romeo Roman	Inspectori școlari	27.10.2021	
1.2.	Verificat	Cătălin Bălțătescu	Inspector școlar general adjunct	27.10.2021	
1.3.	Aprobat	Mihai Obreja	Inspector școlar general	28.10.2021	

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale

	Ediția/ revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
2.1.	Ediția 1	-	-	22.12.2020
2.2.	Revizia 1	Anexe	Completare	17.02.2021
2.3.	Revizia 2	Anexe	Completare	27.10.2021

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1
		Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

3. Lista cuprinzând persoanele la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale

	Scopul difuzării	Compartiment	Funcția	Nume și prenume	Semnătura
	1	3	4	5	7
3.1.	Informare și aplicare	Conducere	Inspector școlar general	Mihai Obreja	
3.2.	Informare și aplicare	Conducere	Inspector școlar general adjunct	Cătălin Bălțătescu	
3.3.	Aplicare	Curriculum și inspecție școlară	Inspectori școlari pentru discipline	Inspectori școlari pentru discipline din ISJ Neamț	
3.4.	Aplicare	Conducerea unităților de învățământ	Directori unități de învățământ din județul Neamț	Comisiile de curriculum din unitățile de învățământ	
3.5.	Monitorizare	Curriculum și inspecție școlară	Inspector general adjunct	Cătălin Bălțătescu	
3.6.	Evidență și arhivare	Comisia SCIM	Secretar comisie	Ioan Romeo Roman	

4. Scopul procedurii operaționale

- 4.1. Prezenta procedură descrie criteriile de avizare și aprobare a Curriculumului la Decizia Școlii, prin asigurarea unei abordări unitare la nivelul județului Neamț.
- 4.2. Procedura stabilește modul de realizare a activității respective, compartimentele și persoanele implicate.
- 4.3. Oferă asigurări cu privire la existența documentației adecvate derulării activității.
- 4.4. Asigură realizarea activității procedurale, în conformitate cu normele legale.
- 4.5. Sprijină auditul/alte organisme abilitate în acțiuni de auditare și/sau control, iar pe manager în exercitarea procesului decizional.

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1
		Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

5. Domeniul de aplicare

2.1. Prevederile procedurii se aplică în unitățile de învățământ de stat și particular din județul Neamț în vederea elaborării și aprobării ofertei curriculare a școlilor pentru anul școlar următor.

2.2. Procedura se aplică, de asemenea, în cadrul Inspectoratului Școlar Județean Neamț, pentru asigurarea standardelor de calitate asociate activităților desfășurate și documentelor elaborate în domeniul curriculumului la decizia școlii. Avizarea, din punct de vedere științific a programelor pentru opționale intră în atribuțiile inspectorilor școlari de specialitate.

6. Documente de referință aplicabile activității procedurale

Prezenta procedură este elaborată în baza prevederilor:

3.1. Legea Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

3.2. Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, din 5447/31.08.2020.

3.3. Regulamentul intern al Inspectoratului Școlar Județean Neamț.

3.4. OMECS nr. 3400/18.03.2015, privind modificarea și completarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a inspectoratelor școlare, aprobat prin OMECTS nr. 5530/2011.

3.5. Ordinul nr.3238 privind aprobarea Metodologiei privind dezvoltarea curriculumului la decizia școlii, publicat în Monitorul Oficial nr. 159/16 februarie 2021

3.6. Ordinul ministrului Educației Naționale nr. 4.694/02.08.2019 privind aprobarea Curriculumului pentru educație timpurie.

3.7. ORDIN nr. 3851/17.05.2010 cu privire la aprobarea Reperelor Fundamentale în Învățarea și Dezvoltarea Timpurie a copilului de la naștere la 7 ani.

3.8. Ordinul nr. 3590/2016 privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial completat și modificat cu OMEN nr. 4221/2018.

3.9. Ordinul ministrului Educației Naționale nr. 3.393/28.02.2017 privind aprobarea programelor școlare pentru învățământul gimnazial.

3.10. ORDIN nr. 3410/16.03.2009 cu privire la aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru clasele a IX-a – a XII-a, filierele teoretică și vocațională cursuri de zi.

7. Definiții și prescurtări ale termenilor utilizați în procedura operațională

a. Definiții ale termenilor

Nr. crt.	Termenul	Definiția și/sau dacă este cazul, actul care definește termenul
1.	Procedură operațională	Prezentarea formalizată, în scris, a tuturor pașilor ce trebuie urmați, a metodelor de lucru stabilite și a regulilor de aplicat în vederea realizării activității, cu privire la aspectul procesual.
2.	Ediție a unei proceduri operaționale	Forma inițială sau actualizată, după caz, a unei proceduri operaționale, aprobată și difuzată.

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1 Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

3.	Revizia în cadrul unei ediții	Acțiunile de modificare, adăugare, suprimare sau altele asemenea, după caz, a uneia sau a mai multor componente ale unei ediții a procedurii operaționale, acțiuni care au fost aprobate și difuzate.
4.	Curriculum	Reprezintă ansamblul structurat al proceselor și al experiențelor de învățare prin care trece elevul pe durata parcursului său școlar, în sens restrâns, cuprinde ansamblul coerent al documentelor de tip reglator care descriu un parcurs de învățare pe care școala îl oferă elevului.
5.	Curriculum național	Reprezintă ansamblul coerent al planurilor cadru de învățământ și al programelor școlare din învățământul preuniversitar: acesta cuprinde un set de documente care reglementează modalitățile prin care școala poate asigura atingerea finalităților educaționale, astfel încât să ofere fiecărui elev șanse egale pentru dezvoltarea personală și profesională, pentru inserția socială.
6.	Plan-cadru de învățământ	Este un document de tip reglator, instrument de bază în promovarea politicilor educaționale la nivel național care stabilește diferențiat, în funcție de nivelul de școlarizare, forma de învățământ și, după caz, filiera, profilul, specializarea/calificarea, disciplinele/domeniile de studiu/modulele de pregătire obligatorii studiate de către elevi în școală, numărul de ore pe săptămâna alocat disciplinelor/domeniilor de studiu/modulelor de pregătire opționale.
7.	Programa școlară	Reprezintă un document de tip reglator, care stabilește, pentru fiecare disciplină/domeniu de studiu/modul de pregătire, oferta educațională corelată cu bugetul de timp și statutul precizat prin planul cadru.
8.	Trunchiul comun (TC)	TC reprezintă oferta educațională care cuprinde disciplinele obligatorii (nivel primar și gimnazial). La nivel liceal, trunchiul comun constă din aceleași discipline, cu același număr de ore pentru toate filierele, profilurile și specializările.
9.	Curriculum la decizia școlii (CDS)	Reprezintă oferta educațională propusă de școală, în concordanță cu nevoile și interesele de învățare ale elevilor, cu specificul școlii și cu nevoile comunității locale și se constituie atât din pachete disciplinare opționale oferite la nivel național, regional și local, cât și din pachete disciplinare opționale oferite la nivelul unității de învățământ.
10.	Curriculumul diferențiat (CD)	CD reprezintă oferta educațională stabilită la nivel central (specifică nivelului liceal), constând dintr-un pachet de discipline cu alocările orare asociate acestora, diferențiată pe profiluri (în cazul filierelor teoretică și tehnologică) și pe specializări (în cazul filierei vocaționale). Orele din curriculum diferențiat sunt ore pe care elevii din profilul sau specializarea respectivă le efectuează în mod obligatoriu.

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1 Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

11.	Curriculum în dezvoltare locală (CDL)	Specific învățământului profesional și tehnic, constituie oferta educațională la nivel local, elaborată în unitatea de învățământ în parteneriat cu operatorii economici/autoritățile administrației publice locale, pentru adaptarea formării profesionale a elevilor la nevoile locale ale pieței muncii.
12.	Ofertă curriculară a școlii	Document elaborat de Comisia pentru curriculum din unitatea de învățământ, care conține: - prezentarea specificului și obiectivelor unității de învățământ; - numărul de clase pe niveluri de învățământ și în cazul nivelului liceal și pe specializări și ani de studiu; - disciplinele din trunchiul comun și numărul de ore alocate acestora prin planul-cadru, pentru clasele / specializările existente; - opționalele/pachetele de opționale pe care le poate oferi școala.
13.	Consultarea pentru stabilirea curriculumului la decizia școlii	Reprezintă un proces prin care elevii și părinții sau reprezentanții legali ai elevilor sunt implicați atât în propunerea cât și în alegerea curriculumului la decizia școlii, prin exprimarea unor opțiuni.
14.	Schema orară	Constă în particularizarea planurilor-cadru de învățământ pentru o anumită clasă/grupă, în funcție de opțiunea exprimată, pentru a pune în relație discipline obligatorii și discipline opționale cu numărul de ore pentru care s-a optat.

b. Abrevieri ale termenilor

Nr. Crt.	Abrevierea	Termenul abreviat
1.	PO	Procedură operațională
2.	E.	Elaborare
3.	V	Verificare
4.	A	Aprobare
5.	Ap.	Aplicare
6.	Ah.	Arhivare
7.	ISJNT	Inspectoratul Școlar Județean Neamț
8.	RED	Resursele educaționale deschise
9.	CA	Consiliul de Administrație al ISJ Neamț
10.	ME	Ministerul Educației
11.	OMENCS	Ordinul ministerului educației naționale și cercetării științifice

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1
		Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

8. Descrierea procedurii operaționale

8.1. Generalități

(1) Curriculumul la decizia școlii (CDȘ) constituie un segment al Curriculumului național, care permite dezvoltarea de către fiecare unitate școlară a propriului proiect curricular.

(2) Pentru învățământul profesional și tehnic, curriculumul la decizia școlii se numește curriculum în dezvoltare locală (CDL), conform art. 65 alin. 5 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare. CDL se organizează și se realizează conform unei metodologii specifice.

(3) CDL asigură cadrul necesar adaptării pregătirii profesionale a elevilor la cerințele pieței muncii locale și/sau regionale și este reglementat prin reperele și orientările metodologice aprobate prin ordin al ministrului educației.

(4) CDȘ constituie o ofertă educațională care promovează trasee particulare de învățare, pentru susținerea nevoilor și intereselor specifice de învățare ale elevilor, a unor performanțe diferențiate, a nevoilor comunității locale.

(5) CDȘ cuprinde discipline/domenii de studiu/module de pregătire opționale oferite la nivelul unității de învățământ, numite generic opționale cât și opționale oferite la nivel național.

(6) Opțiunile oferite la nivelul unității de învățământ au ca reper nevoile și interesele de învățare ale elevilor, resursele umane și materiale ale școlii, contextul cultural, social și economic local.

(7) Oferta națională de curriculum la decizia școlii cuprinde programe școlare aprobate prin ordin al ministrului educației și sunt disponibile la adresa <http://programe.ise.ro/Actuale/Programeinvigoare.aspx>.

(7) Numărul de ore pe săptămână alocat pentru CDȘ este stabilit prin planul-cadru de învățământ pentru fiecare nivel de învățământ și clasă, după caz, în funcție de filieră, profil, specializare/calificare și respectarea acestuia este obligatorie pentru toate unitățile de învățământ cărora li se aplică acel plan-cadru. Orele pentru toate tipurile de opționale se alocă din cele prevăzute pentru CDȘ, în planul-cadru de învățământ.

(8) Aprobarea proiectelor de programe școlare pentru opțiunile incluse în oferta unității de învățământ se face conform prevederilor *Metodologiei privind dezvoltarea curriculumului la decizia școlii aprobată prin Ordinul nr.3238, publicat în Monitorul Oficial nr. 159/16 februarie 2021*.

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1 Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

8.2. Tipuri de opționale care pot fi incluse în curriculumul la decizia școlii

Nr. crt.	Tip de opțional	Nivel de învățământ	Definiție	Caracteristici
a)	Opțional de aprofundare	primar, gimnazial și liceal	Opțional ce are ca scop realizarea unui parcurs suplimentar pentru dezvoltarea competențelor specifice prevăzute de programa școlară a unei discipline din trunchiul comun, prin realizarea de noi activități de învățare.	<ul style="list-style-type: none"> •nu necesită denumire și programă nouă; •se păstrează aceleași competențe specifice și aceleași conținuturi din programa școlară de trunchi comun; •nu necesită rubrică nouă în catalog; •calificativele/notele se trec în rubrica disciplinei de trunchi comun.
b)	Opțional ca disciplină nouă/nou domeniu de studiu	primar, gimnazial și liceal	Opțional care are ca scop realizarea unor noi achiziții, specifice nevoilor și intereselor de învățare ale elevilor, diferite de cele prevăzute în trunchiul comun și, după caz, în curriculumul diferențiat.	
	b.1. Opțional ca disciplină nouă	primar, gimnazial și liceal	Opțional care introduce o disciplină nouă față de cele incluse în trunchiul comun sau în curriculumul diferențiat, sau introduce noi domenii / teme corespunzătoare unei discipline din trunchiul comun sau din curriculumul diferențiat, ori le dezvoltă pe cele existente.	<ul style="list-style-type: none"> •necesită denumire și programă școlară nouă; •programa școlară se elaborează respectând structura programelor de trunchi comun; •necesită rubrică nouă în catalog.
	b.2. Opțional integrat	primar, gimnazial și liceal	Opțional care este structurat din perspectiva domeniilor de cunoaștere, în jurul unei teme integratoare pentru o anumită arie curriculară sau pentru mai multe arii curriculare.	<ul style="list-style-type: none"> •necesită denumire și programă școlară nouă; •programa școlară se elaborează respectând structura programelor de trunchi comun; •necesită rubrică nouă în catalog.

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1 Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

8.3. Etapele constituirii CDS la nivelul unității de învățământ

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1 Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

- (1) În stabilirea listei de opționale, Consiliul profesoral va ține cont de următoarele criterii:
- numărul și ordinea opțiunilor exprimate pentru un anumit opțional;
 - respectarea prevederilor legale privitoare la numărul minim de elevi dintr-o formațiune de studiu conform art. 63 alin. c), d), e) din Legea educației naționale nr.1/2011, respectiv minim 12 elevi la învățământul primar și gimnazial și minim 15 elevi la învățământul liceal.
- (2) În vederea respectării opțiunilor exprimate de elevi/părinți, la stabilirea listei de opționale se va lua în calcul inclusiv posibilitatea de organizare a unui bloc orar pentru CDS, care să permită participarea la un opțional comun a elevilor din clase diferite, de la același nivel de studiu.

8.4. Prezentarea ofertei de CDS elevilor și părinților/reprezentanților legali ai elevilor

Comisia de curriculum coordonează prezentarea ofertei de curriculum la decizia școlii, aprobată de Consiliul de administrație al unității de învățământ, prin: afișare pe site-ul școlii și în incinta unității de învățământ, discuții cu părinții/reprezentanții legali și cadrele didactice care vor preda opționalul, informarea elevilor și părinților/reprezentanților legali prin poșta electronică, pe grupurile de Whatsapp ale claselor, precum și alte modalități de informare stabilite la nivelul unității de învățământ.

Termen: noiembrie

8.5. Alegerea opționalelor de către elevi/părinți/reprezentanți legali

Alegerea opționalelor și a numărului acestora – în cazul claselor care au o plajă orară alocată pentru CDS – de către elevi/părinți/reprezentanți legali se realizează pentru fiecare an școlar și se face prin completarea fișei pentru exprimarea opțiunilor, asumate prin semnătură (anexa 1). Pentru elevul care nu a împlinit 14 ani, fișa este completată și semnată de către unul din părinți/reprezentantul legal. Pentru elevul care a împlinit 14 ani, fișa este completată și semnată de către acesta, iar părintele semnează pentru luare la cunoștință.

Termen: noiembrie-decembrie

Învățătorul/profesorul pentru învățământ primar/profesorul diriginte centralizează opțiunile pentru CDS exprimate de către elevi și părinți/reprezentanți legali ai acestora la nivelul fiecărei clase și transmit centralizatorul cu opțiunile pentru CDS Comisiei de curriculum din unitatea de învățământ. Comisia de curriculum centralizează opțiunile primite pentru fiecare nivel de clasă și prezintă rezultatul Consiliului profesoral.

Termen: noiembrie-decembrie

Părinții/reprezentanții legali ai elevilor sau, după caz, elevii claselor de început de nivel de învățământ (clasa pregătitoare, clasa a V-a și clasa a IX-a, în cazul în care înscrierea se face într-o altă unitate de învățământ) completează și semnează fișa pentru exprimarea opțiunilor odată cu depunerea dosarului de înscriere. Dacă într-un anumit an școlar, elevul/părintele alege un opțional proiectat pe durata mai multor ani școlari, acesta are dreptul să își schimbe opțiunea în anul școlar următor.

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1 Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

Situația opțiunilor pentru CDȘ este dezbătută în Consiliul profesoral, care întocmește și avizează lista de opționale ce urmează a fi transmisă spre aprobare Consiliului de administrație al unității de învățământ.

Termen: noiembrie-decembrie

Consiliul de administrație aprobă lista finală a opționalelor care vor fi organizate în unitatea de învățământ în anul școlar următor.

Termen: ianuarie

Elevii și părinții vor fi informați despre opționalele aprobate pentru clasa respectivă de către învățător/profesorul pentru învățământ primar/profesorul diriginte.

Termen: ianuarie

Conducerea unității de învățământ transmite inspectoratului școlar lista de opționale aprobate, pe clase/formațiuni de studiu, pentru anul școlar următor.

Termen: ianuarie

8.6. Proiectarea programelor pentru opționale

(1) Fiecare **propunere de opțional** trebuie să conțină:

- denumirea și tipul opționalului;
- nivelul de învățământ la care este propus;
- aria curriculară/ariile curriculare în cadrul cărora este organizat/sunt organizate;
- durata de desfășurare (un an sau mai mulți ani școlari);
- numărul de ore alocat;
- argumentarea privind relevanța opționalului;
- prezentarea elementelor de conținut.

(2) Pentru **opționalul de aprofundare** se elaborează un **document, anexă** la programa școlară de trunchi comun, care cuprinde:

- **justificarea propunerii acestui tip de opțional**, pe baza unei analize de nevoi realizată la nivelul clasei respective;
- **lista de noi activități de învățare** pentru dobândirea competențelor specifice prevăzute de programa școlară de trunchi comun.

Acest tip de opțional păstrează aceleași competențe specifice și aceiași listă de conținuturi ca cele din programa școlară din trunchiul comun.

(3) Pentru **opționalele ca nouă disciplină/nou domeniu de studiu selectate** pentru a fi implementate în anul școlar următor, cadrele didactice propunătoare elaborează proiectele acestor **programe școlare**. Elaborarea proiectelor programelor pentru opționale trebuie să respecte structura programelor școlare pentru disciplinele din trunchiul comun din planurile-cadru pentru învățământ primar, gimnazial, respectiv liceal.

(4) În cazul în care oferta de CDȘ cuprinde **opționale selectate din oferta națională, programele școlare corespunzătoare, aprobate prin ordin al ministrului educației și cercetării, se**

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1 Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

anexează la dosarul Comisiei pentru curriculum și la portofoliul cadrelor didactice propunătoare.

8.7. Avizarea programelor pentru disciplinele opționale

Consiliul de administrație al unității de învățământ transmite inspectoratului școlar dosarul cu oferta curriculară a școlii, în vederea obținerii avizului de specialitate al inspectoratului școlar prin inspectorii școlari desemnați. Dosarul va conține:

- proiectele programelor de opțional ca nouă disciplină/nou domeniu de studiu care urmează să fie implementate în anul școlar următor;
- fișa de avizare a proiectului de programă de opțional completată, în dublu exemplar (Anexa 2);
- centralizatorul opționalelor care urmează să fie implementate în anul școlar următor, în dublu exemplar (Anexa 4).

Avizul poate include, după caz, și o serie de recomandări.

Avizul de specialitate este dat de către inspectorul școlar care coordonează disciplina/domeniul respectiv, în următoarele condiții: întrunește "DA" la cele două criterii eliminatorii și "DA"/"DA, cu recomandări" la toate criteriile de calitate.

Proiectele programelor de opționale care au primit avizul de specialitate din partea inspectoratului școlar, însoțite de fișa de avizare (Anexa 2) sunt aprobate în Consiliul de administrație al unității de învățământ.

După aprobarea programelor de opționale de către Consiliul de administrație al unității de învățământ, profesorul care urmează să desfășoare opționalul în anul școlar următor elaborează planificarea calendaristică și, după caz, diferite material suport.

Opționalele aprobate sunt incluse în schemele orare ale claselor.

- (1) În cazul în care proiectul programei unui opțional nu primește avizul de specialitate, profesorul propunător poate solicita și primi sprijin/consiliere de la responsabilul Comisiei pentru curriculum din unitatea de învățământ sau de la inspectorul școlar care a formulat recomandările; procedura este reluată până la obținerea avizului.
- (2) În cazul în care proiectul programei unui opțional a primit avizul de specialitate cu recomandări, profesorul propunător reface proiectul de program, potrivit recomandărilor primite; poate solicita și obține sprijin/consiliere de la responsabilul Comisiei pentru curriculum din unitatea de învățământ sau de la inspectorul școlar care a formulat recomandările.
- (3) Pentru programele opționalelor de tip aprofundare și ale opționalelor selectate din oferta națională nu este necesar să fie solicitat avizul de specialitate al inspectoratului școlar.

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1 Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

(4) Etapele avizării opționalelor, termenele și persoanele responsabile sunt prezentate în anexa 3 la prezenta procedură.

8.8. Circuitul documentelor în Inspectoratul Școlar Județean Neamț

- (1) La nivelul Inspectoratului Școlar Județean Neamț se constituie, prin decizie a inspectorului școlar general, comisia de avizare a CDS.
- (2) Inspectorul școlar general adjunct pentru curriculum și inspecție școlară primește, prin comisia constituită la nivelul ISJ Neamț, de la unitățile de învățământ preuniversitar din județul Neamț, centralizatorul opționalelor, în dublu exemplar (Anexa 4), proiectele programelor de opțional ca nouă disciplină/nou domeniu de studiu care urmează să fie implementate în anul școlar următor și fișa de avizare a proiectului de programă de opțional completată, în dublu exemplar (Anexa 2).
- (3) Inspectorul școlar general adjunct curriculum și inspecție școlară repartizează, prin comisia constituită la nivelul ISJ Neamț, inspectorilor școlari, fișa de avizare a proiectului de programă de opțional completată (în dublu exemplar) și proiectele programelor de opțional ca nouă disciplină/nou domeniu de studiu care urmează să fie implementate în anul școlar următor în vederea obținerii avizului de specialitate. Inspectorul școlar va centraliza, în dosarul CDS pe disciplină, câte un exemplar al fișelor de avizare și, eventual, câte un exemplar al proiectelor programelor de specialitate, dacă acestea au îndeplinit criteriile de avizare, cu mențiunile și aspectele recomandate.
- (4) Ulterior avizării de către inspectorii școlari, inspectorul școlar general adjunct responsabil curriculum și inspecție școlară primește, prin comisia constituită la nivelul ISJ Neamț, câte un exemplar al fișelor de avizare, cu mențiunile și aspectele recomandate, și al proiectelor programelor și le transmite unităților de învățământ.
- (5) Având în vedere Planul managerial al ISJ Neamț, domeniul curriculum și inspecție școlară, unitățile de învățământ vor integra, în structura CDS, conținuturi, activități și instrumente de evaluare a căror finalitate va contribui la dezvoltarea de competențe și abilități de viață prin: educație cetățenească și pentru drepturile omului, educație juridică, educație antreprenorială, educație financiară, educație pentru sănătate, educație pentru protecția mediului, educație pentru dezvoltarea carierei etc.
- (1) Inspectorul școlar general adjunct curriculum și inspecție școlară elaborează anual analize calitative și cantitative referitoare la calitatea și eficiența CDS pentru elevi.

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1 Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

9. Dispoziții finale

- (1) Conducerea unității de învățământ are responsabilitatea să verifice completarea corectă a cataloagelor și a registrelor matricole cu denumirile complete ale opționalelor pentru fiecare clasă.
- (2) Comisia pentru curriculum a unității de învățământ coordonează procesul de monitorizare și evaluare a implementării CDS, ca parte a procesului de monitorizare și evaluare a implementării curriculumului în unitatea de învățământ.
- (3) Evaluarea calității și eficienței unui opțional se face prin raportare la scopul și specificul opționalului implementat. Evaluarea se realizează prin modalități diverse, precum: asistențe, inspecții la clasă, investigarea opiniei elevilor/părinților/a altor factori interesați, cu privire la CDS implementat, prin discuții, aplicare de chestionare, inclusiv chestionare de evaluare a satisfacției, alte modalități stabilite la nivelul unității de învățământ.
- (4) Comisia pentru curriculum elaborează anual un document de analiză a calității și eficienței opționalelor implementate la nivelul unității de învățământ, prin prelucrarea și interpretarea informațiilor obținute în procesul de monitorizare.
- (5) Comisia pentru curriculum prezintă Consiliului profesoral Raportul privind calitatea și eficiența opționalelor desfășurate în unitatea de învățământ. Concluziile și recomandările raportului sunt valorificate în raportul general privind starea și calitatea învățământului din unitatea școlară și fundamentează analiza de nevoi pentru proiectarea ofertei de CDS din anul școlar următor.
- (6) Inspectoratul Școlar Județean Neamț monitorizează și evaluează calitatea și eficiența CDS dintr-o unitate de învățământ prin inspecțiile generale și prin inspecțiile școlare de specialitate/tematice.

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1 Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

10.Cuprins

Numărul componentei în cadrul procedurii operaționale	Denumirea componentei din cadrul procedurii operaționale	Pagina
	Coperta	
1.	Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după,caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale	1
2.	Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale	1
3.	Lista cuprinzând persoanele la care se difuzează ediția sau, după, caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale	2
4.	Scopul procedurii operaționale	2
5.	Domeniul de aplicare a procedurii operaționale	3
6.	Documente de referință aplicabile activității procedurale	3
8.	Descrierea procedurii operaționale	6
9.	Dispoziții finale	13
10.	Anexe	15-21

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1 Nr. de ex.: 3 Revizia: 2
	Cod: P.O. 140	Număr de pagini 21

<p>Numele și prenumele elevului:</p> <p>.....</p> <p>Semnătura (necesară doar pentru elevul care a împlinit 14 ani) :</p> <p>.....</p>	<p>Numele și prenumele părintelui/reprezentantului legal</p> <p>.....</p> <p>Semnătura:</p> <p>Data:</p> <p>Semnătura părintelui /reprezentantului legal reprezintă:</p> <p>a)asumarea de către părinte /reprezentantului legal a opțiunilor pentru CDȘ, în cazul elevului care nu a împlinit încă vârsta de 14 ani; b)luarea la cunoștință de către părinte/reprezentantul legal a opțiunilor elevului pentru CDȘ, în cazul elevului care a împlinit vârsta de 14 ani</p>
--	---

Informațiile din partea introductivă și coloanele 1-7 din tabel sunt completate de unitatea de învățământ, iar coloana 8 se completează de către elev, respectiv părinte/reprezentantul legal.

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1 Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

ANEXA 2.

FIȘA DE AVIZARE A PROIECTULUI DE PROGRAMĂ DE OPȚIONAL

Unitatea de învățământ		AVIZ DE SPECIALITATE, Inspectoratul Școlar Județean Neamț
Denumirea opționalului		
Tipul		
Clasa		
Durata		
Număr ore / săptămână		
Anul școlar		
Profesori propunători		
		Inspector școlar,
		Semnătura,

CRITERII DE EVALUARE	Se bifează		
	Da	Nu	Nu
I. Criterii eliminatorii			
A. Respectarea structurii formale a programelor școlare în vigoare pentru disciplinele de trunchi comun			
B. Caracterul nediscriminatoriu al programei școlare			
II. Criterii de calitate	Da	Nu	Da, cu recomandări
Nota de prezentare- relevanța pentru susținerea și prezentarea cursului opțional, caracterul inovativ în raport cu programele de trunchi comun			
Contribuția opționalului la profilul de formare al absolventului, reflectată în competențele generale			
Corelarea elementelor din structura programei școlare (competențe generale, competențe specifice și exemple de activități de învățare, conținuturi, sugestii metodologice)			
Derivare corectă a competențelor specifice din competențele generale (număr rezonabil de competențe specifice, caracter evaluabil, formulare adecvată etc.)			
Corelarea activităților de învățare cu competențele specifice (activitățile de învățare, context și sarcini de lucru pentru formarea competențelor specifice)			
Adecvarea conținuturilor învățării la competențele			

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1 Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

specifice și formularea științific corectă a acestora			
Relevanța sugestiilor metodologice pentru proiectarea și realizarea demersului didactic			
Bibliografie relevantă			

NOTĂ: Pentru a primi avizul de specialitate, proiectul de programă de opțional trebuie să întrunească „DA” la cele două criterii eliminatorii și „DA”/ DA, cu recomandări” la toate criteriile de calitate.

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1 Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

ANEXA 3.

ELABORAREA ȘI APROBAREA CURRICULUMULUI LA DECIZIA ȘCOLII: ETAPE, TERMENE, RESPONSABILI

Nr. crt.	Etape desfășurate pe parcursul anului școlar	Termen	Responsabili
1.	Consultarea directă a elevilor și părinților	septembrie - octombrie	învățători/profesori pentru învățământul primar/profesori diriginți
2.	Consultarea reprezentanților comunității locale(dacă este cazul)	octombrie	conducerea unității de învățământ
3.	Elaborarea analizei de nevoi care vizează interesele de învățare ale elevilor, oportunitățile educaționale și resursele unității de învățământ, specificul socio-economic și cultural local, analiza SWOT a implementării opționalelor în anul școlar anterior pentru proiectarea ofertei de CDȘ pentru anul școlar următor	octombrie	Comisia pentru curriculum
4.	Prezentarea documentului analizei de nevoi în Consiliul profesoral	octombrie	Comisia pentru curriculum
5.	Elaborarea propunerilor de opționale de către cadrele didactice	octombrie - noiembrie	cadrele didactice
6.	Discutarea propunerilor de opționale în cadrul colectivelor de cadre didactice	octombrie - noiembrie	cadrele didactice implicate
7.	Centralizarea propunerilor de opționale de către Comisia pentru curriculum	octombrie - noiembrie	Comisia pentru curriculum
8.	Dezbaterea și avizarea ofertei de CDȘ de către Consiliul profesoral	octombrie - noiembrie	Comisia pentru curriculum Consiliul profesoral
9.	Aprobarea ofertei de CDȘ de către Consiliul de administrație al unității de învățământ	noiembrie	Consiliul de administrație
10.	Prezentarea ofertei de CDȘ elevilor/părinților/reprezentanților legali ai elevilor, în vederea exprimării opțiunilor	noiembrie	Comisia pentru curriculum învățători/profesori pentru învățământul primar/profesori diriginți
11.	Alegerea opționalelor și completarea fișelor pentru exprimarea opțiunilor de către elevi/părinți/reprezentanți legali	noiembrie - decembrie	învățători/profesori pentru învățământul primar/profesori diriginți
12.	Centralizarea opțiunilor privind CDȘ, exprimate de elevi/părinți/reprezentanți legali, la nivelul fiecărei clase și transmiterea listei opționalelor către Comisia pentru curriculum	noiembrie - decembrie	învățători/profesori pentru învățământul primar/profesori diriginți
13.	Prezentarea listelor cu opțiuni pentru CDȘ în Consiliul profesoral, pentru definitivare, avizare și transmitere către Consiliul de administrație al unității de învățământ	decembrie	Comisia pentru curriculum Consiliul profesoral
14.	Aprobarea listei finale a opționalelor care vor fi organizate în anul școlar următor	ianuarie - februarie	Consiliul de administrație
15.	Informarea elevilor/părinților/reprezentanților legali ai	ianuarie	învățători/profesori pentru

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1
		Nr. de ex.: 3
	Cod: P.O. 140	Revizia: 2
		Număr de pagini 21

	elevilor cu privire la opțiunile aprobate pentru anul școlar următor, la clasa respectivă		învățămintul primar/profesori diriginți
16.	Transmiterea către Inspectoratul Școlar Județean Neamț a ofertei de CDS (Anexa 4) aprobată pentru anul școlar următor	ianuarie	conducerea unității de învățământ
17.	Elaborarea de către cadrele didactice a documentației pentru opțiunile selectate în oferta de CDS a școlii: -proiectele programelor școlare, în cazul opțiunilor ca nouă disciplină /nou domeniu de studiu; -documentul anexă la programa școlară de TC, în cazul opțiunilor de aprofundare.	ianuarie	cadrele didactice care au propus opțiunea
18.	Transmiterea către Inspectoratul Școlar Județean Neamț a proiectelor programelor pentru opțiunile ca nouă disciplină/nou domeniu de studiu, în vederea obținerii avizului de specialitate	aprilie	Consiliul de administrație al unității de învățământ
19.	Avizarea de specialitate a proiectelor de programe de opțiunile și, după caz, elaborarea de recomandări	mai	Inspectoratul școlar, prin inspectorii școlari desemnați în Comisia de avizare a CDS
20.	Revizuirea programelor școlare care nu au primit avizul de specialitate de la Inspectoratul școlar sau care au primit recomandări	mai	- cadrul didactic propunător - responsabilul Comisiei pentru curriculum - inspectorul școlar care a formulat recomandările
21.	Reluarea procedurii de avizare pentru programele revizuite, în urma recomandărilor sau a neacordării avizului de specialitate	mai	- cadrul didactic propunător - responsabilul Comisiei pentru curriculum - inspectorul școlar care a formulat recomandările
22.	Aprobarea programelor școlare pentru opțiunile ca nouă disciplină / nou domeniu de studiu, care au obținut avizul de specialitate din partea Inspectoratului școlar, însoțite de fișa de avizare	mai	Consiliul de administrație al unității de învățământ

Inspectoratul Școlar Județean Neamț	Procedura operațională privind avizarea programelor pentru disciplinele opționale cuprinse în curriculumul la decizia școlii	Ediția: 1 Nr. de ex.: 3 Revizia: 2
	Cod: P.O. 140	Număr de pagini 21

ANEXA 4

Unitatea de învățământ:
Avizat în CP din data de
Aprobat în CA din data de

Centralizatorul disciplinelor opționale selectate și aprobate la nivelul unității școlare pentru anul școlar

Nr. crt.	Nivelul de învățământ ⁽¹⁾	Denumire opțional ⁽²⁾	Aria curriculară/ ariile curriculare	Durata (în ani școlari)	Nr. ore/ săptăm.	Clasa/ Grupa ⁽³⁾	Tipul de opțional ⁽⁴⁾	Programă avizată ME/ISJ Neamț ⁽⁵⁾	Numele și prenumele cadrului didactic propunător	Specializarea cadrului didactic propunător

Notă:

- (1) Se va trece : preșcolar / primar / gimnazial / liceal.
- (2) La opționalul de tip aprofundare se trece denumirea disciplinei din planul cadru.
- (3) Se va trece clasa I, II etc., 5, 6,.....În cazul claselor paralele, se va trece 5A, 5B etc.
- (4) Se va trece: aprofundare / disciplină nouă / integrat.
- (5) În cazul opționalului propuse din oferta națională se va trece „aprobat prin Ordinul nr.....”